

végzés

Rendelkező rész

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I.

[1] A Tapolcai Járásbíróság a 2016. november 22. napján meghozott és kihirdetett 2.B.60/2016/25. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek

mondta ki zaklatás vétségében [Btk. 222. § (2) bekezdés b) pont] és kábítószer birtoklásának vétségében [Btk.178. § (6) bekezdés II. fordulat]. Ezért őt - halmazati büntetésül - 10 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Kimondta, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte a Győri Városi Bíróság B.1664/2010/7. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés utólagos végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Az elsőfokú ítélet ellen a terhelt és védője által bejelentett fellebbezés alapján eljáró Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. június 11.napján tartott tárgyaláson meghozott 3.Bf.147/2017/21. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fogházban állapította meg, egyebekben helybenhagyta.

II.

1.

- [3] A jogerős ügydöntő határozat ellen ... terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapítva, elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatása - ennek keretében a terhelt zaklatás vétsége miatt emelt vád alóli felmentése, a garázdaság szabálysértése miatti eljárás megszüntetése és a büntetés enyhítése - érdekében, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése végett.
- [4] A védő álláspontja szerint terhelt bűnösségének megállapítása a zaklatás vétségében törvénysértő. A Btk. 222. § (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő zaklatás vétsége egy(mozzanatú) cselekménnyel is elkövethető és nemcsak a sértettel, illetőleg annak hozzátartozójával, hanem bármely más személlyel szembeni elkövetés is tényállásszerű. A kilátásba helyezett veszélynek közvetlennek kell lennie, azaz a passzív alanynak rövid időn belül számolnia kell az adott hátrány bekövetkezésével. A terhelt magatartása ... sértett tekintetében nem volt félelemkeltésre irányuló célzatos magatartás. Az kizárólag a kikapcsolt telefon miatti dühöngésnek és ordítózásnak értékelhető. Ezen túlmenően nem keltette azt a látszatot sem, hogy valamely életet, testi épséget vagy egészséget sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény bekövetkezhet. E vonatkozásban az ítéleti tényállás is azt rögzítette, hogy a terhelt nem tett olyan, más személy ellen irányuló mozdulatot a késsel, amiből támadó magatartásra lehetett volna következtetni. Érvelése alátámasztására felhívta a Kúria BH.2011.303. számú eseti döntését, amely szerint a terhelti indulat önmagában nem lehet alkalmas arra, hogy abból a zaklatás vétségének megvalósulására lehessen következtetést levonni. Mindezek alapján az irányadó tényállás szerint a terhelt magatartása a

szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény 170. §-ában meghatározott garázdaság szabálysértésének minősülhet, mert kihívóan közösségellenes magatartást tanúsított, amely alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen. Az erőszakkal azonban csupán fenyegetőzött, erőszakos magatartást nem tanúsított.

- [5] A 2012. évi II. törvény 2. § (7) bekezdése és a 6. § (1) és (6) bekezdése alapján a terhelt büntethetősége e szabálysértés miatt elévült, így az eljárás megszüntetésének van helye a Be. 337. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 2012. évi II. törvény 83.§ (1) bekezdés h) pontja alapján.
- [6] A terhelt terhén maradó bűncselekmény az időmúlásra, valamint az ezen túlmenően felmerülő enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel enyhébb szankció alkalmazását indokolja, így a jogerős ítélet megváltoztatása és próbára bocsátás vagy pénzbüntetés alkalmazása indokolt.
- [7] A védő másodlagosan azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.
2.
- [8] A Legfőbb Ügyészség a BF.280/2019/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy az ítéleti tényállás alapján a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása a Btk. 222. § (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő zaklatás vétségében törvényes. A kés az élet kioltására alkalmas, a köztudomás szerint az élet, illetve testi épség elleni bűncselekmények során gyakran használt eszköz, aminek kézben tartása egy személyek közötti konfliktus során nem értékelhető másként, mint az érdekérvényesítés egy lehetséges, lenyűgöző erejű eszközeként, amely a konfliktusban résztvevő másik személy megfélemlítésére alkalmas.
- [9] Az ítéleti tényállásban rögzített, időben relatíve elhúzódó eseménysorozat alapján a terhelt tudattartalma a fenti tényekre - kizáró körülmények hiányában - kiterjedt, így a terhelt céljának vitatása egyrészt a tényállás meg nem engedett támadása, másrészt a tények ismeretében elfogadhatatlan.
- [10] A terhelt cselekménye két személy között, behatárolt fizikai térben történt, nem a közrend, köznyugalom megsértésére irányult, ezért a garázdaságkénti értékelése kizárt. Az adott szituációban, a terhelt viselkedése alapján a sértett alappal számolhatott azzal, hogy az életét, testi épségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény is bekövetkezhet. A terhelt cselekménye egy külső szemlélő, a sértett számára ezen következmények bekövetkezésének látszatát keltette.
- [11] A törvényi tényállás megvalósulása szempontjából annak nincs jelentősége, hogy a terhelt nem akarta a sértettet fizikailag bántalmazni. A zaklatás ezen elkövetési módja az emberi méltóság komplex védelmét szolgálja, a terhelt passzív alannal szemben kifejtett fenyegető, félelmet keltő, biztonságérzetére hátrányosan

ható magatartásokat szankcionálja. A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálat során irányadó tényállás alapján a terhelt bűnösségének megállapítása és a bűncselekmény minősítése törvényes.

[12] A Btk. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak csak akkor van helye, ha a cselekmény törvénysértő minősítése vagy más, anyagi jogszabály kötelező rendelkezésének megsértése miatt került sor a törvénysértő büntetés kiszabására. Erre is tekintettel a terhelttel szemben kiszabott büntetés a kábítószer birtoklásának kizárólagos megállapítása esetén sem tekinthető törvénysértőnek. A Legfőbb Ügyészség ezért a Tapolcai Járásbíróság 2.B.60/2016/25. számú ítéletének, illetőleg a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.147/2017/21. számú ítéletének hatályában fenntartását indítványozta.

3.

[13] A védő a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára észrevételt tett, amelyben a felülvizsgálati indítványában foglaltakat fenntartotta. Kifejtette, hogy a Legfőbb Ügyészség szerint ítéletszerkesztési hiba folytán az indokolás bizonyíték-értékeléssel foglalkozó részében rögzített további tényállási rész, hogy a terhelt célja a szobában a passzív alanyok megfélemlítése volt, majd erre alapította azt a megállapítását, hogy a felülvizsgálati indítványban a terhelt céljának vitatása a tényállás meg nem engedett támadásán alapul részben. Erre tekintettel a Legfőbb Ügyészség az indítványát nem a jogerős ítéletben megállapított tényállásra alapította. Azt felülvizsgálati indítványában nem vitatta, hogy a terhelt az 1. tényállási pontban írt cselekményével bűncselekményt valósított meg, azonban e cselekménye nem zaklatás vétségének minősül.

A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati ok kapcsán pedig előadta, hogy a jogerős ítéletben megállapított büntetés neve és tartama nem felel meg a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési céloknak és a Btk. 80. §-ában megfogalmazott büntetés kiszabási elveknek.

III.

[14] A Kúria azt állapította meg, hogy a terhelt felülvizsgálati indítványa alaptalan, a Legfőbb Ügyészség indítványa megalapozott.

1.

[15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben meghatározott feltételek szerint kerülhet sor. A törvény tételesen megjelöli azokat az okokat, amelyekre hivatkozással a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálatának helye van. A felülvizsgálat a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból vehető igénybe. A felülvizsgálatot megalapozó büntető anyagi jogsértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, az eljárási szabálysértéseket e § (2) bekezdése határozza meg. A védő a felülvizsgálati indítványát a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa)

alpontjában és az (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból terjesztette elő.

- [16] A rendkívüli jogorvoslatként szabályozott felülvizsgálati eljárásban a Be. 650. § (2) bekezdése alapján a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható. A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan [Be. 659. § (1) bekezdés]. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [17] A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ügydöntő határozatot az abban rögzített tényállás alapulvételével, egyrészt a felülvizsgálati indítványban hivatkozott felülvizsgálati okok és másrészt - a Be. 659. § (6) bekezdés alapján, hivatalból - a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértések tekintetében bírálta felül.
2.
- [18] A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt magatartása nem volt alkalmas arra, hogy azt a látszatot keltse, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következhet be. Emellett a terheltet nem félelemkeltési szándék vezérelte, hanem kizárólag az indulatait vezette le, ezért cselekményét tévesen minősítették az eljáró bíróságok a Btk. 222. § (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő zaklatás vétségének. Tényállásszerű elkövetési magatartás hiányában a terhelt bűnösségének megállapítása törvénysértő.
- [19] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint pedig akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.
- [20] A Kúria az irányadó tényállás általános meghatározása körében előre bocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.).
- [21] A jogerős ítéletben megállapított - és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó - tényállás szerint a ... terhelt 2015. július 7. napján a kora délutáni órákban a **cég 1** székhelyén az édesapjával összevitatkozott. Miután a terhelt a helyszínről távozott, édesapja utasította ... sértettet, hogy a terhelt által használt és a cég

által fizetett telefont tiltta le. 14 óra 20 perckor a terhelt visszatért a cég székhelyére és **tanú 1** irodájába ment, ahol rendkívül felindult állapotban - a testvére, ... és a cég egyik alkalmazottja jelenlétében - kiabálni kezdett **tanú 1** el. Őt testi épségének megsértésével fenyegette („szétvereti”) és követelte, hogy a telefonját visszakapja. A szomszédos szobába tartózkodott ... sértett és a cég egy másik alkalmazottja, **tanú 2**.

- [22] A terhelt „amikor azt tapasztalta, hogy az édesapja nem hajlandó a követelésének megfelelően cselekedni, ezt követően vette magához a kést, követelését nyomatékosítandó -, célja a szobában tartózkodó passzív alanyok megfélemlítése volt.” (Tapolcai Járásbíróság 2.B.60/2016/25. számú ítélet 5. oldal 2. bekezdés 2-5. sor). Az édesapja szobája közelében lévő konyhahelyiségből a késsel visszament az irodába, ahol tovább folytatta a kiabálást. Veszekedés közben a kezével hevesen gesztikulált. A kést a kezében tartva, azzal hadonászott, de fenyegető, támadó mozdulatot nem tett.
- [23] Miután édesapjától megtudta, hogy a telefont a gazdasági igazgató, ... sértett tiltotta le, átment az ő irodájába és kiabálni kezdett vele. A kést a kezében tartva, azzal gesztikulált. **tanú 2** is ebben az irodahelyiségben tartózkodott, ahonnan kimenekült és a WC helyiségbe bezárkózott, ahonnan értesített a rendőrséget. ... sértett mintegy 5 perc után úgy érezte, hogy a terhelt figyelme elterelődött. Ezt kihasználva kiszaladt az irodából és egy másik irodába bezárkózott.
- [24] A terhelt szándéka a félelemkeltésre irányult, amit el is ért, mert ... sértett és kolléganője az irodából kimenekült, illetve **tanú 2** is megijedt a terhelt magatartása miatt még úgy is, hogy az nem közvetlenül felé irányult, féltette a jelenlévő többi személy testi épségét. [Tapolcai Járásbíróság 2.B.60/2016/25. számú ítélet 4. oldal 4. bekezdés 6-9. sor]
- [25] ... sértett 2015. augusztus 4. napján a terhelttel szemben joghatályos magánindítványt terjesztett elő a sérelmére elkövetett zaklatás miatt.
- [26] A Btk 222. § (2) bekezdés b) pontja szerint zaklatás vétségét követi el, aki félelemkeltés céljából azt a látszatot kelti, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következik be.
- [27] A Btk. 222. § (1) bekezdésében meghatározott zaklatás vétségével ellentétben a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény egy cselekménnyel is elkövethető. Nem szükséges hozzá ismétlődő jellegű vagy tartós magatartás.
- [28] A zaklatás vétsége célzatos bűncselekmény, kizárólag egyenes szándékkal követhető el. A (2) bekezdés esetén a célzat a félelemkeltésre irányul.
- [29] A törvényi tényállás eredményt nem fogalmaz meg, így a tényállásszerű magatartás megállapításához a sértett félelmének nem kell bekövetkeznie. Elegendő ha az elkövető magatartása azt a látszatot kelti, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét

sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következhet be és ezzel alkalmas a félelemkeltésre. Ugyanakkor a zaklatás megállapításának alapfeltétele, hogy az elkövetőt ne az élet, testi sértés vagy egészség sértésére vagy veszélyeztetésére irányuló szándék vezérelje, mert ebben az esetben az élet vagy testi épség elleni bűncselekmény miatt felel az elkövető (BH 2014.169.).

- [30] A zaklatás lényege mindezek alapján abban áll, hogy a kilátásba helyezett súlyos következménnyel való fenyegetettség nyugtalanságot kiváltó lelki teherként nehezedik a sértettre, azaz a jogalkotó e bűncselekménnyel a testi sértéshez képest előrehozott büntetőjogi védelmet teremtett.
- [31] ... terhelt késsel a kezében először az édesapjával kiabált és felindult állapotban azzal fenyegette, hogy „szétvereti”. A sértett a szomszédos irodahelyiségben tartózkodva ezt észlelte. Ezt követően a terhelt a sértettel a kezében késsel hadonászva kiabált, melynek hatására a sértett kolléganője, majd a sértett – mikor lehetősége nyílt – kimenekült a szobából és mind a ketten egy-egy másik helyiségbe menekültek, melyet magukra zártak.
- [32] A terhelt a kést azt követően vette magához, hogy az édesapjával kiabálni kezdett, majd ezzel ment be ... sértetthez és a késsel kezében hevesen gesztikulálva, kiabált vele. A kés – amint arra a Legfőbb Ügyészség helyesen hivatkozott – az élet kioltására alkalmas eszköz, melyet az ítéleti tényállás szerint a terhelt a követelése nyomatékosítása érdekében vett magához. E magatartás alapján okszerűen következtek az alapügyben eljáró bíróságok arra, hogy a terhelt a telefon letiltása miatti felháborodásában nem csupán a felháborodásának és véleményének kívánt hangot adni, hanem magatartása – a követelésének teljesítése érdekében – félelemkeltésre (is) irányult. A cselekmény előzményére és körülményeire, a terhelt felindult állapotára, valamint a terhelt kezében tartott késre tekintettel a nő sértett alappal feltételezhette, hogy az életét, testi épségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következhet be.
- [33] A jogerős ítéleti tényállása szerint a terhelt beszámíthatóságát nem érintő személyiségzavarban szenved, így a cselekménye következményeinek felismerésére és e felismerésnek megfelelő magatartás tanúsításra képes volt (Tapolcai Járásbíróság 2.B.60/2016/25. számú ítélet 2. oldal 6. bekezdés).
- [34] Mindezek tükrében az alapügyben eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a terhelt tudattartalma kiterjedt arra, hogy a félelemkeltésre irányuló magatartása a sértettben, valamint a cselekményt észlelő személyekben az életet, testi épséget sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény bekövetkezésének látszatát kelti és azt kívánta. Így a bűncselekményt egyenes szándékkal elkövette (Btk. 7. §).
- [35] A védő felülvizsgálati indítványában hivatkozott eseti döntés a védő álláspontjának alátámasztására nem alkalmas, azt éppen cáfolja. A BH 2011.303 jogeset a testi sértés és a zaklatás elhatárolása tárgyában szolgálhat iránymutatásul. A szerint „[...]

ha a fenyegetések egy nézeteltérés nyomán kialakult düh indulatban, a testbántalmazási szándék verbális kifejezésre juttatásaként hangzanak el, s az elkövető bántalmazza is a sértettet, akkor a célzat nem a rémületben tartás, a félelemkeltés, hanem az indulat levezetése, következésképpen - a cselekménysort természetes egységként kezelve - csak a megvalósult élet vagy testi épség elleni bűncselekmény állapítható meg."

- [36] A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás nem tartalmaz olyan tényt (terhelti cselekvőséget), mely a testi sértés okozására irányuló szándék megállapítását megalapozná, így helyesen minősítette a bíróság a terhelt magatartását zaklatás vétségének.
- [37] A védő szerint az ítéleti tényállás alapján a terhelt magatartása a 2012. évi II. törvény 170. §-ában meghatározott garázdaság szabálysértését valósította meg; mivel az elkövetési magatartás nem volt erőszakos és így a Btk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott garázdaság vétsége szerinti minősítés kizárt.
- [38] A vizsgált két bűncselekmény - egyrészt a garázdaság és másrészt a zaklatás védett jogi tárgya eltérő. A garázdaság a köznyugalmat sérti (Btk. XXXII. Fejezet), míg a zaklatás vétségét a jogalkotó a Btk. XXI. fejezetében - az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények között - szabályozza, védett jogi tárgya az emberi méltósághoz való jog. Az irányadó tényállás szerint a cselekmény sértettje nő volt, akivel a feldühödött terhelt egy irodahelyiségben, késsel a kezében hadonászva kiabált és veszekedett. Ebben a helyzetben a terhelt magatartása kétségtelenül nem a köznyugalmat sértette, így a garázdaság szabálysértése szerinti minősítés megállapítása kizárt. Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal támadott bűncselekmény minősítése törvényes.
- [39] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a kiszabott büntetés csak akkor tekinthető törvénysértőnek, és esik felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264. II.). Ilyen törvénysértésre viszont a védő a felülvizsgálati indítványában nem hivatkozott.
- [40] A büntetéskiszabás önmagában nem képezheti a felülvizsgálat tárgyát, így az sem, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés célját, a büntetéskiszabás elveit, illetőleg a büntetéskiszabás során értékelhető bűnösségi körülményeket miként veszik figyelembe (BH 2005.337.III.).
- [41] Minderre figyelemmel a Kúria - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott határozatokat - a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - hatályában fenntartotta.
- [42] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek.

Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. szeptember 2.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes s.k.
előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bírósági

A kiadmány hiteléül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő